

उदस्यार्थाश्च विहायाश्चिकित्सती मानुषाय तयाय RV. 1, 123, 1. — Siddh. K. zu P. 3, 1, 5 kennt noch folg. Bedd. — 3) *entfernen* (अपनयन). — 6) *zu Grunde richten* (नाशन). — 7) *niederdrücken, niederhalten* (नियन्त्र). — 8) *zweifeln* (संशय; vgl. u. चि). — caus. vom desid. *heilen*: अचिरात्वा वैद्यश्चिकित्सयिष्यति Mālav. 47, 11.

— अनु 1) *gedenken, sich erinnern*: विश्वा अनु स्वधया चेतयस्वयः RV. 4, 43, 6. — 2) *zuerkennen*: अनु वञ्चेत्यग्निं मदाय euch ist zugebracht RV. 4, 37, 4.

— अय caus. *abtrünnig werden*: दृष नेहदपचेतयति VS. 2, 17. — desid. *sich abwenden wollen*: ततो नार्य चिकित्सति AV. 13, 2, 15.

— आ 1) *merken auf, sich merken*; act.: समतिम् RV. 5, 1, 10. स मन्युं मर्त्येषा चिकेत 7, 61, 1. 8, 2, 14. क इमं वै निणयमा चिकेत 1, 93, 4. इदं सु मे जरित्वा चिकिद्धि 10, 28, 4. — 2) *begreifen, verstehen, kennen*: कस्त-हामा चिकेत RV. 1, 132, 3. दैव्यानि वृता 70, 2(1). आ यो वाचमनुदितो चिकेत AV. 5, 1, 2. RV. 10, 28, 5. *ersinnen*: आ नूनमश्चिनोर्धयि स्तोमं चिकेत 8, 9, 7. — 3) *sich zeigen, erscheinen; sich auszeichnen*; act.: यदा वीरस्य रेवेता डुराणे स्यौनशीरतिथिराचिकेत RV. 7, 42, 4. द्रुषु चेतद-प्रावत्यसंश्रिष्टरूपी 8, 57, 18. med.: आ ते चिकित्र उपसंमिवेतयः 10, 91, 4. साकं नरो दसनैरा चिकित्रिरे 1, 166, 13. — desid. *aufpassen auf, belauern*: आ च न त्वा चिकित्सामो ऽधि च न त्वा नेमसि RV. 8, 80, 3.

— प्र 1) *kennen*: त्वं सौमं प्र चिकितो मनीषा त्वं रजिष्ठमनु नेषि प-न्याम् RV. 1, 91, 1. — 2) *kund machen, verkündigen*: स देवेषु प्र चिकि-द्धि RV. 8, 39, 3. (उपा): प्राचिकित्सूर्यं यज्ञमग्निम् 7, 80, 2. — 3) *sich be-mercklich machen, kund werden, erscheinen*: त्रिश्चिदक्ताः प्र चिकितुर्व-सूनि त्वे श्रुतदाशुषे मर्त्याय RV. 7, 11, 3. प्र वृत्रेर्वचिश्चिकेत 5, 19, 1. प्र सु-वानः सोम इन्द्राय चिकेत TS. 2, 2, 12, 3. med.: प्र या मर्कसा मर्कनासु च-किते RV. 6, 61, 13. प्र नु यदैषा मर्कना चिकित्रे 1, 186, 9. pass.: तद्धा चे-ति प्र वीर्यम् 3, 12, 9. — Vgl. अप्रकेत. — caus. 1) *kund machen, erschei-nen lassen*: प्रचेतयन्वर्षति वाचमेताम् RV. 9, 97, 13. मुक्ता अर्णाः सरस्वत् प्र चेतयति केतुना 1, 3, 12. — 2) *wahrnehmen, bemerken*: निरगादणभूया-प्रचेतितः unbemerkt BHAT. 8, 24. — 3) med. *erscheinen*: मदः प्र चेतसा चेतयते अनु शुभिः RV. 9, 86, 42. — des. *anzeigen, zeigen*: प्र चिकित्सा गविष्टो जरित्रे पन्याम् RV. 6, 47, 20. 1, 91, 23.

— अतिप्र med. *sich auszeichnen, bemerkbar sein*: प्र वीर्येण देवताति चिकिते RV. 1, 33, 3.

— वि 1) *wahrnehmen, unterscheiden; begreifen, erkennen*: पश्यदन्-एवात्र वि चेतदन्धः RV. 1, 164, 16. एतच्च न त्वा वि चिकेतदेषाम् 152, 2. व्यर्पमा वरुणश्चेति पन्याम् (kann nur bedeuten: *kennen, finden den Pfad*) 4, 33, 4. — 2) med. *sich wahrnehmen lassen, erscheinen*: न दन्तिणा वि चिकिते न सव्या RV. 2, 27, 11. न ज्ञामभिर्वि चिकिते वैया नः 1, 71, 7. वि सूर्या रुमिभिश्चिकितानः 4, 14, 2. चेति 16, 14. विचिंत *wahrgenommen, be-merkbar*: विज्ञुर्विचितः शर्वसाधितिष्ठन् AV. 13, 2, 31. विचितगर्भा पष्टा-हो TBr. 1, 7, 3. विचित *offenbar behält im comp. vor einem Eigen-schaftswort seinen Ton gaṇa विस्पष्टादि* zu P. 6, 2, 24. — caus. = वि simpl. 1: जुहुरे विचितयतः RV. 5, 19, 2. = *विचेतयमाना*: Nir. 4, 19. — desid. 1) *zu unterscheiden suchen*: सत्रपा वि वी चिकित्सदत्तचिद्ध नारी RV. 4, 16, 10. — 2) *überlegen, zweifeln, in Ungewissheit über Etwas sein*: तं व्यचिकित्सन्नुक्त्वानीं मा कौषाश्मिति TS. 6, 3, 9, 1. Ait. Br. 8, 15. Çat.

Br. 2, 2, 4, 6, 9. 14, 7, 2, 18. अविचिकित्सन् 4, 3, 4, 20. यस्मिन्निदं विचिकित्स-ति KATHOP. 1, 29. देवैरत्रापि विचिकित्सितम् 21. ज्ञेयेन त्वमभिन्नं मा राजन्विचित्सयाः *bedenke dich nicht lange* MBh. 5, 2701. अत्र किं वि-चिकित्स्यते 12, 4744. विचिकित्सित *worüber man in Ungewissheit ist* Bhāg. P. 2, 4, 10. 3, 9.

— सम् 1) *zugleich wahrnehmen, überblicken*: उभे श्रुता रोदसी संचि-कित्वा RV. 4, 7, 8. — 2) *einverstanden —, einmütig sein*: सं ज्ञानते मनसा सं चिकित्रे RV. 10, 30, 6. इन्द्रो मित्रो वरुणः सं चिकित्रिरे 92, 4. देवा दत्तैर्भगवः सं चिकित्रिरे 10.

3. चित् (= 4. चित् f. *das Denken, Intelligenz* AK. 1, 1, 4, 10. H. 309. VS. 4, 19. KAP. 1, 105. 147. 165. Bhāg. P. 1, 7, 23. 7, 3, 34. 9, 48. 8, 3, 16. 12, 5, 18. 12. चिन्मात्र *reine Intelligenz, ganz Geist* KATV. UP. in Ind. St. 2, 12. BHART. 2, 1. Bhāg. P. 3, 7, 2. 4, 7, 26. 6, 16, 21. 7, 12, 31. चिदात्मक 3, 31, 14. 8, 3, 2. — PRAB. 14, 4. 69, 11. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 2. — Vgl. अ-चित्.

6. चित् interj. s. चित्कार und vgl. 2. चिति.

7. चित् Partikel s. चिद्.

चित (von 1. चि) 1) partic. s. u. चि. — 2) f. चिता a) *Schicht, Holz-stoss, Scheiterhaufen* AK. 2, 8, 2, 86. TRIK. 2, 8, 62. H. 373. an. 2, 167. fg. MED. I. 18. Hār. 131. मध्ये देवयजनस्य चितां चिनुयुः LĀTJ. 8, 8, 15. चिता वा यो ऽधिराकृति Suçr. 1, 110, 17. चिताधिराकृण RAGH. 8, 56. चितायां प्रविश्य VET. 17, 11. MBh. 11, 785. 12, 6430. R. 3, 73, 36. 37. 73, 51. 53. 6, 96, 7. Daç. 2, 55. MRĀKH. 101, 20. KUMĀRAS. 4, 35. Bhāg. P. 4, 2, 15. चि-ताग्नि MBh. 3, 14172. 13, 6403. VET. 4, 20. चितानल VID. 79. — b) *Haufe, Menge* H. an. MED. — 3) n. *Gebäude*: पक्वोष्कचितानि *Gebäude von gebrannten Ziegeln* JĀLĀ. 1, 197.

चितविस्तर (चित + वि) m. *eine Art Schmuck* VJUTP. 140.

चिताचूडक (चि + चूडक) n. *Grabmahl* TRIK. 2, 8, 62.

1. चिति (von 1. चि) f. 1) *Schicht, Schichtung von Holz, Backsteinen* u. s. w.; *Scheiterhaufen* AK. 2, 8, 2, 86. H. 373. an. 2, 167. fg. MED. I. 18. Hār. 131. TS. 5, 3, 5, 3. 4, 2, 1. 6, 10, 2, 3. ÇAT. Br. 6, 1, 2, 17. 2, 3, 1. 8, 2, 1. 1. 3, 1. 1 u. s. w. P. 3, 3, 41. VOP. 26, 174. इह कृतेन सकृत्कृत्वश्चि-तियु यूषा आहृताः MBh. 3, 13340. पुनश्चितिस्तदा चास्य यज्ञस्याय भवि-ष्यति 5, 4801. MĀRK. P. 22, 9. Bhāg. P. 3, 13, 36. चितिं दाहयामां चित्रा 4, 28, 50. HARIV. 4868. M. 4, 46. चितिपुरीषाणि ÇAT. Br. 8, 3, 4, 7. 6, 3, 12. ०पे KĀTJ. ÇR. 17, 7, 10. 14. इष्टमचिति ĀÇV. GRHJ. 4, 2. चिती (vgl. चि-तीक) dem Versmaass zu Liebe HARIV. 2227. 12360. चितिव्यवहार COLEBR. Alg. 100. — 2) *Haufe, Menge, Masse* H. an. MED. PRAB. 27, 12 (vgl. Sch. 2). — Vgl. अमृतचिति.

2. चिति (von 4. चित् 1) *Verständnis*: पृच्छामि त्वा चितये VS. 23, 49. Kann auch als infin. aufgefasst werden wie दृश्ये, युध्यते. — 2) m. *der denkende Geist* BĀLAB. 4. DEV. 3, 36. PRAB. 27, 12 (vgl. Sch. 1). VP. 13, N. 22.

चितिका (von 1. चिति) f. 1) *Holzstoss, Scheiterhaufen* PAÑKAT. III, 133. Häufig am Ende eines adj. comp. nach einem Zahlwort in der Bed. *Schicht*: पञ्चचितिका ÇAT. Br. 6, 3, 4, 25. सप्त ० 6, 4, 14. Vgl. चितीक. — 2) *eine Art Gürtel* Hār. 224.

चितिवत् (von 1. चिति) adj. *mit einem Scheiterhaufen versehen*: देश KĀTJ. ÇR. 21, 3, 21.